No. 2201 Zaterdag 13 Maart 1926. 43ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— bij vooruitbetaling.

Bureau van dit blad: St. Elisabeth's Gasthuis.
Administratie: St. Thomas-college.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f.0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

Ontwerp-Begrooting voor 1927.

Memorie van Toelichting.

(Vervolg en slot.)

Art. 114. —Bouw van een koelhal voor geslacht vee.

De tegenwoordige koelhal is in de vleeschhal ondergebracht. Het geslacht vee, dat daarin opgehangen wordt, heeft veel te lijden van de ratten, hetgeen uit een hygienisch oogpunt zeer ongewenscht is. Bovendien is de hal ook te klein voor de tegenwoordige behoefte, zoodat meermalen het vleesch aan een der balken in de vleeschhal wordt opgehangen om te besterven. Teneinde aan dezen ongewenschten toestand een einde te maken, wordt een krediet aangevraagd voor den bouw van een nieuwe koelhal, die zal worden opgetrokken dicht bij de slachtplaats.

—Bouw van 25 militaire woningen voor het politiepersoneel.

Teneinde de gehuwde marechaussees, die uit Nederland gedetacheerd zullen worden bij de politiemacht op Curaçao, in staat te stellen een huis te bewonen, dat in gerief en prijs ongeveer overeenkomt met een door hen in Nederland verlaten woning, wordt het noodig geacht eenige woningen te bouwen op het domein „Steenrijk." Voor den dienst is het bovendien van belang dat de politiemanschappen in elkanders buurt wonen.

Van de huizen zal ten behoeve van den Lande huur worden gevorderd, die in evenredigheid zal staan met rente en afschrijving van het uitgegeven kapitaal.

— Aanschaffing van een nieuwe loodsmotorboot.

De eerste loodsmotorboot, die thans 12 jaar in gebruik is, eischt voortdurend herstelling, zoodat aanschaffing van een nieuwe boot in 1927 noodzakelijk is.

—Bouw van een nieuwe steiger in de Paardenbaai.

Verlenging van de tegenwoordige steiger in de Paardenbaai zal nooit een afdoende oplossing zijn van de pogingen tot verbetering van die baai. Er wordt daarom voorgesteld een dam te laten bouwen beoosten Fort Zoutman, waardoor de aanslib, die door de rooi achter gemeld fort in de Paardenbaai uitkomt, zal worden tegengehouden. Deze dam kan dan tevens tot laad- en lossteiger worden ingericht.

Aan de uitvoering van een dergelijk werk kon eerst worden gedacht toen de omstandigheden, die thans de economischen toestand van Aruba verbeteren, waren ontstaan.

— Vergrooten van het kommiezenkantoor en tolhuis op den steiger van Aruba.

Waar het kommiezenpersoneel tengevolge van uitbreiding van den handel, door de vestiging van de Lago Oil & Transport Co., van 4 tot 7 man moest worden uitgebreid, is het kantoor voor de kommiezen te klein geworden.

—Verlenging van den steiger te Kralendijk.

De behoefte tot verlenging van den steiger bestond reeds in 1925, doch kon toen wegens het uitvoeren van werken van grooter belang gevolgd door een langdurige ongesteldheid van den Gezaghebber, niet worden ter hand genomen. Voor 1927 wordt daarvoor wederom een krediet aangevraagd, doch de uitgaven worden f 1 000,— hooger geraamd in verband met de stijging der arbeidsloonen.

—Veranderen van het kustlicht aan de Noordwestpunt van Bonaire in een acetelyne licht.

Het kustlicht aan de Noordwestpunt van Bonaire is als verkenningslicht voor de directe vaart van Europa naar Curaçao van groot belang. Door het tegenwoordig licht, dat met petroleum brandt, te veranderen in een acetelyne licht, zal het als verkenningslicht beter aan zijn doel beantwoorden en bovendien meer betrouwbaar zijn.

Artikel 115. In verband met de noodzakelijke uitbaggering van het Waaigat om als ligplaats voor zeilschepen te worden ingericht, wordt het krediet voor baggerdoeleinden 8 000,— hooger geraamd.

Afdeeling VIII.

Artikelen 119 en 120. Het scheepvaartverkeer in de St. Annabaai nam zoodanig toe, dat uitbreiding van het aantal loodsen met 2 man onvermijdelijk werd. Omstreeks Juni van het afgeloopen jaar moest ondergeteekende tot hunne aanstelling overgaan en werd tevens de hulploods, die inmiddels voldoende praktijk gekregen had, tot loods bevorderd.

In verband met het voornemen van de Curaçaosche Petroleum Industrie Maatschappij om in de Caracasbaai aan groote schepen de gelegenheid tot bunkeren van olie te verschaffen, werd een loods aangesteld, die dan speciaal voor de baai beschikbaar zou blijven. Inmiddels zal hij in de St. Annabaai dienst doen.

Het spreekt van zelf dat ook het aantal loodsmotorbooten moest worden vermeerderd, tengevolge waarvan ook het aantal matrozen en motoristen toenam en de kredieten voor loon en vergoeding van dat personeel hooger gesteld dienen te worden dan voor 1926. Door drukker gebruik, dat van die motorbooten gemaakt wordt, nemen ook de bedrijfskosten toe. De voor 1927 geraamd hoogere kredieten voor onderhoud en bedrijf van die booten zijn evenredig aan de in 1925 gedane uitgaven.

Naar aanleiding van plannen tot havenverbetering zal in 1927 op ruimen schaal peilingen moeten worden gedaan. Het gewone krediet van f 500 zal daarvoor niet toereikend zijn en meent ondergeteekende daarvoor een bedrag van f 4000 te moeten aanvragen.

Aan het personeel van de loodsmotorbooten wordt dienstkleeding verstrekt. De huur van het kantoor werd **met 1 Januari 1926 verhoogd, om welke reden het krediet voor kantoorhuur en andere uitgaven met f 1140 is verhoogd.**

Artikel 123. Het nieuwe verkenningslicht voor Willemstad brandt door middel van electriciteit. Voor stroomlevering en voor behoorlijk onderhoud is een bedrag van f 600 noodig.

De geleide lichten op dukdalven in het Schottegat, onderhoud, vernieuwing en bediening daarvan zullen ongeveer f 2.400,— kosten. Om deze redenen had het krediet f 3000,— hooger geraamd moeten worden.

Afdeeling IX,

Artikel 129. De uitvoering der werken van de watervoorziening zal afhangen van het advies door Prof. Kraus, op verzoek van Z. E. den Minister van Koloniën, is deze uit te brengen.

Indien wordt overgegaan tot de uitvoering der werken zullen daardoor fondsen beschikbaar moeten zijn, die door leening zullen zijn te verkrijgen.

Het Moderne Verkeer.

De Standaard schrijft:

„Het moderne verkeer treedt niet slechts op als een onbeperkt heerscher, die alles voor zijn wil doet buigen en naar wien heel het leven zich moet schikken en richten, — het is ook ontzettend wreed en doet het getal zijner slachtoffers nog steeds stijgen.

Aan een rede van den hoofdcommissaris van politie van Utrecht ontleent het blad eenige cijfers omtrent de statistiek der verkeersongevallen, cijfers, waarop de aandacht wel gevestigd mag blijven en waaruit blijkt dat in de groote steden in Holland de verkeersongevallen met *doodelijken afloop* aanzienlijk toenemen en in sommige plaatsen meer dan verdubbeld zijn.

En de spreker verwachtte nog meerdere stijging.

In het buitenland is toestand nog erger.

Dit wijst op een ernstig gevaar. Verbetering der wegen zal de veiligheid niet doen toenemen. Eer wordt snelheid en roekeloosheid er grooter door.

Men zegt, dat de voetganger ook niet vrij uitgaat, en dat zal wel zoo zijn.

Het is noodig, dat ook hij de regels van den weg kent en het onderwijs kan er op ingericht.

Vindingrijk is men ook in het vinden van allerlei middelen, om het leven zoo goed mogelijk te doen aanpassen bij de geweldige ontwikkeling van het verkeer.

Maar het schijnt ons toe, dat er twee voorname factoren zijn, die al te zeer worden vergeten: de waardeschatting van een menschenleven en het verantwoordelijksheidsbesef bij de liefhebbers van groote snelheden.

De groote resultaten van het snelle verkeer, de vruchten daarvan voor het leven, zijn allicht van veel minder beteekenis dan velen wel meenen. Maar afgezien daarvan zou het niet verkeerd zijn, als men bij het verkeersonderwijs het ontzaglijk leed dat het moderne verkeer over ons leven brengt en de zware verantwoordelijkheid, die het doet dragen, op den voorgrond plaatste.

Niet ten onrechte is de vermaterialiseering van ons leven mee schuldig gesteld aan het bloedige gevolg van de verkeersontwikkeling van onzen tijd.

Het wordt, gaat het zóó door, zeker wel tijd dat het: *gij zult niet doodslaan*, een plaats op de waarschuwingsborden langs onze wegen verkrijgt.

Men gruwt om den oorlog om de vele menschenlevens die hij vraagt. En terecht.

Maar wordt het geen tijd ook eens op dien anderen geesel te letten, dien men thans als met een juichkreet: „het moderne verkeer" noemt?

***

Tot zoover *De Standaard*.

In aansluiting met het *ingezonden* stuk van de vorige week over de *oogverblindende* lichten der auto's voegen wij hier bij,— zeker wel tot genoeg van dien inzender, — een stukje, uitgeknipt uit een der Hollandsche bladeren.

Wij beschouwen deze methode niet als een definitieve oplossing. Deze verwachten wij veeleer van de autoriteiten en van het toezicht der politie.

Wij beschouwen het volgende veelmeer als een geschikt middel om zulke onwillige lichtmaniakken eens te laten zien en voelen hoe *oogverblindend* hun eigen licht is.

Ziehier het knipsel uit het Hollandsch blad.

„Ik sprak een wielrijder, die als beschermingsmiddel tegen de verblinde autolichten met succes. . . een spiegeltje aanwendt. Nadert hem zoo'n licht-maniak, dan weerkaatst hij met zijn spiegeltje dien chauffeur diens eigen licht in de oogen, waarop deze, zelf verblind, stoppen moet of hij wil of niet.

Mijn zegsman had al een paar maal het genoegen gesmaakt, dat zoo'n chauffeur hem uit nijd allerlei lieflijkheden toevoegde.

Zou in dit eenvoudige middel niet een vingerwijzing liggen, hoe men door het aanbrengen van een spiegel vóór aan auto's, onwilligen tot het dooven der scherpe lichten kan dwingen?

Fietsers hebben al een rood glaasje achter hun voertuig, spoorwegboomen zijn ook van roode glaasjes voorzien, een en ander om door de weerkaatsing van het auto-licht de chauffeurs te waarschuwen. Nu weer spiegeltjes aan den voorkant van auto's enz. Zoo naderen we wellicht met een stapje meer de veiligheid van den weg."

Mij dunkt, als men reeds tot zulke middelen zijn toevlucht neemt, dan blijkt daaruit wel duidelijk, welk een gevaarlijke last men van zulke lantaarns heeft in die plaatsen, waar het Bestuur verzuimde de gemeenschap te beschermen door het eenig afdoende middel: *een wettelijk verbod* en door op de uitvoering en handhaving er van streng toezicht te houden.

KATHOLIEKEN IN DE CONTRAMINE.

Het katholieke tijdschrift „*America*" bevatte onlangs het volgende kernachtig artikeltje:

„Voor den gemakzuchtigen mensch, die de wereld neemt zooals ze nu eenmaal is, op conditie, dat ze hem niet belet volgens zijn eigen liefhebberij te leven, moet het wel den schijn hebben, dat de Katholieken toch eigenlijk een dwarsdrijvend volkje zijn. Ze zijn bijna altijd in de contramine, en doen maar zelden eens glad met de rest mee. Een echte Jantje-contrarie, zoo'n Katholiek!

't Is een feit, dat wij als Katholieken oppositie voeren tegen een heele boel dingen, die anderen maar kalm aannemen of zelfs ijverig verdedigen.

Zoo zijn wij volstrekt tegen het beginsel, dat de Staat zich niet hoeft te bekreunen om de moraliteit van zijn daden, alsof de Staat geen kwaad kon doen.

Wij staan lijnrecht tegenover het denkbeeld, dat de mensch eerder aan den Staat dan aan God moet gehoorzamen.

Wij verwerpen volstrekt de theorie, dat het kind aan den Staat toebehoort en niet aan de ouders; dat de Staat dus heeft te bepalen, hoe het kind onderwezen en opgevoed moet worden, en de ouders daar niet het laatste woord in hebben.

Wij zijn gekant tegen alle vormen van polygamie, gelijktijdige of opeenvolgende.

Wij bestrijden godslastering en onzedelijkheid, ook wanneer zij zich als kunst voordoen; alsmede 't zedelijk en godsdienstig anarchisme, dat zich „vrijheid" belieft te noemen.

Wij verwerpen de geboortenbeperking.

Wij kunnen geen vrede hebben met eene opvoeding, waar God buiten wordt gesloten, noch met eenig schoolsysteem, dat het onzen kinderen practisch onmogelijk maakt in godsdienst en zedenleer voldoende onderlegd te worden.

Wij hebben bezwaren tegen — maar waarom het lijstje nog langer maken? Want wij Katholieken voeren oppositie tegen den duivel en al zijn werken; en daar zijne werken in deze goddelooze tijden overtalrijk zijn, staan wij dikwijls in de vuurlinie en hebben wij maar zelden verlof; van demobilisatie kan nooit sprake zijn.

Wat sommige lijntrekkers ook mogen zeggen, een goede portie oppositie is onvermijdelijk voor een flinken Katholiek. Als een Katholiek merkt, dat hij nergens meer tegen behoeft te vechten, dan is hij òf in den Hemel, waar ongestoorde vrede heerscht, òf buiten de Kerk. Zoolang hij in de *strijdende* Kerk is, kan hij niet met de wereld meedoen, maar moet tegen veel zaken opponeeren, krachtig en duidelijk.

Sedert nu vier eeuwen hebben zich in de wereld allerlei wijsgeerige en godsdienstige stelsels ontwikkeld, die lijnrecht staan tegenover den geest van Christus; en een groot deel der maatschappij neemt daar genoegen mee en laat zich daardoor leiden, vooral in de kringen der staatslieden. Wij denken gaarne, dat het bij ons (in Amerika) anders is; en dat is deels gelukkig ook waar; maar dat zal slechts zoo lang duren, als wij waakzaam en vaardig zijn, om onze Christelijke opvattingen te verdedigen in dikwijls harden strijd.

Zeker, er is Goddank ook nu nog veel goeds in de wereld: de Kerk heeft mannen en vrouwen heiligverklaard, die bijna van onzen tijd zijn. Maar het zou een noodlottige dwaling wezen, met de macht van het kwaad geen rekening te houden.

Onze Zaligmaker zelf heeft gezegd: dat Hij niet den vrede, maar het zwaard is komen brengen; en zoolang er vijanden zijn van Hem, zullen wij dat wapenen moeten gebruiken. Een compromis, waarbij onze beginselen worden ten offer gebracht, is geen wapenstilstand, maar een schandelijke nederlaag.

En laten wij nooit uit 't oog verliezen, dat zoowel het oogmerk als het gevolg van onze oppositie opbouwend is. 't Is ons niet te doen om in de contramine te zijn. Als wij betoogen, dat een opvoeding zonder godsdienst verkeerd is, pleiten wij tevens voor een godsdienstige en zedelijke opvoeding. Oppositie tegen naaktcultuur, zedenverwildering, echtscheiding enz. is tevens verdediging van huisgezin en maatschappij.

Wij strijden niet enkel voor de uitroeiing van het kwaad, maar vooral ook voor den bloei van het goede. Onze oppositie is geen dwarsdrijverij, maar constructieve arbeid. 't Is geen schande, maar een eer voor ons, dat wij in veel punten niet met de oppervlakkige massa meedoen. Laten wij er dus, waar 't pas, geeft rond voor uitkomen. *Non enim erubesco Evangelium*: want ik schaam mij niet over het Evangelie, het is immers een kracht Gods ter zaligheid."

Een kleine correctie.

Met volle instemming plaatsen wij hier het onderstaande artikel uit *La Union* van deze week:

In een artikel van de *N. Rott. Ct.* van 19 Januari ll. over Curaçao, voor een gedeelte overgenomen door de *Amigoe di Curaçao*, lazen we met de grootste verbazing de volgende zinsneden: *„dat de loonstandaard er buitengewoon sterk is gestegen. Men zal vèr moeten zoeken, om stijgingen van 200 en 300 percent in de loonstandaard als Curaçao thans te zien geeft, te ontmoeten. Arbeiders in de bouw—, in de haven—, in de losse bedrijven, dienstboden, veldarbeiders, die allen verdienen thans drie tot viermaal zooveel als 'n jaar of zes geleden."*

Het heeft ons bevreemd, dat de *Amigoe* dit zoo maar zonder meer, zonder eenige commentaar of correctie, heeft overgenomen. Daar was toch heusch wel 't een en ander tegen te zeggen. Want in zijn algemeenheid is bovenstaande bewering verre bezijden de waarheid. Laten eenige loonen met 200 a 300 percent gestegen zijn, toch zeker niet in de laatste 6 jaar, maar moeten we om tot die stijging te komen, een heel eind verder terug gaan, n.l. tot vóór of tot in het begin van den oorlog.

(Het was juist onze bedoeling door de publicatie van dit gedeelte van het stuk uit de *N.R.C.*, een afdoende weerlegging uit te lokken van de zijde van méér bevoegden, die beter met de vroegere en tegenwoordige loonen bekend zijn.

Noot Red. *Amigoe).*

Voor de arbeiders in de bouwvakken vinden wij de volgende loonstijging.

Tot 1914 waren de gewone loonen voor timmerlui en metselaars fl. 1.50 tot fl. 1.75 per dag, terwijl een baas fl. 2.— tot fl. 2.50 verdiende. Einde 1914, toen de stijging in de levensmiddelen begon, ten gevolge van de schaarschte, kwam er een stijging tot fl. 2.25 a fl. 2.50, voor gewone ambachtslui, — voor een baas tot fl. 3.—

In 1918 kwam er wederom een stijging, zoodat het gewone loon te staan kwam op ± fl. 3.50. Tengevolge daarvan werden op de „Isla" de loonen ook verhoogd met 10 cent per uur en kwamen in 1919—1920 tot fl. 3.60 per dag.

De laatste verhooging op de „Isla" dateert van '21—'22 tot fl. 4.95 voor gewone ambachtslieden en voor bazen fl. 6.— tot fl. 7.—, terwijl in de stad de loonen varieeren tusschen fl. 4.— en fl. 5.50.

Waar die goeie man van de *N. R. Ct.* 't vandaan haalt, dat in de laatste 6 jaar de loonen drie tot viermaal zooveel geworden zijn, is mij een raadsel.

Voor iemand die een beetje rekenen kan, zal 't duidelijk zijn, dat sinds 1918 de verhooging voor de gewone arbeiders nog geen 50% bedraagt.

Dat wat de bouwvak-arbeiders betreft.

Voor de haven-arbeiders vinden wij de volgende stijgingen.

Vóór den oorlog was het gewone loon der haven-arbeiders 22½ cent per uur voor de losse werklieden aan boord, en 15 cent voor de werklieden aan den wal. Dit loon is geleidelijk gestegen tot respect. 25 en 20 cent, en in de laatste jaren van den oorlog en eerste na-oorlogsche jaren, door de duurte der levensmiddelen en de toenmalige schaarschte aan werklieden tot resp. 50 en 45 cent per uur; — terwijl gedurende dezelfde tijdsruimte het loon der kustmatrozen gestegen is van fl. 1.25 met kost, tot fl. 2.50 met kost, per dag. In het jaar 1922 hebben de maatschappijen getracht de loonen wederom terug te brengen tot 40 cent; doch ten slotte, tengevolge van de staking, werden ze bij onderling contract bepaald op 45 cent per uur en 80 cent voor **overtime.**

Wederom geheel in strijd met de boven aangehaalde bewering, daar in stede van stijging, er in de laatste jaren een daling te constateeren is.

Ik geloof, dat 't hiermee voor iedereen duidelijk zal zijn, dat er van de bewering van de *N. R. Ct.* niets overblijft. De bouwvak- en havenarbeiders vormen toch zeker de twee voornaamste klassen.

Toevallig kwam ons onder de oogen een rede, over het *„duurtevraagstuk"*, gehouden door den heer W. O. A. Koster, oud-lid der Tweede Kamer en industrieel te Geldermalsen, ter vergadering van het Departement Utrecht van de Maatschappij voor Nijverheid en Handel. Na een vergelijking te hebben gemaakt tusschen Nederland en andere landen, wat de duurte van het levensonderhoud betreft, geeft hij als *eerste oorzaak* aan, de omstandigheid, dat de arbeiders een beduidend grooter deel van het maatschappelijk inkomen ontvangen dan vóór den oorlog. Verdiende een bouwvak-arbeider in 1913 25 ct. per uur, in 1925 bedroeg zijn uurloon 80 cent.

„Met dit nominaal verdrievoudigde loon kan de arbeider twee maal zooveel koopen als vóór den oorlog".

Tegen deze oorzaak wilde spreker echter geen remedie aangeven, daar z. i. een arbeider wel degelijk recht heeft op een grooter deel van het maatschappelijk inkomen, dan voorheen het geval was...."

Wat spr. hier zegt, mag gerust ook hier eens in aanmerking genomen worden; en naar onze bescheiden meening, met des te meer reden, daar, terwijl volgens het oordeel van spr. het leven in Nederland 60 a 65 pct. duurder is dan vóór den oorlog, het op Curaçao hier, volgens het Rapport van de *„Kamer van Koophandel en Nijverheid"*, begin verleden jaar uitgebracht, gemiddeld 100% gestegen is; — en naar onze meening, in het afgeloopen jaar, wat huurprijs der huizen en andere artikelen van noodzakelijkheid, betreft, zeker niet minder, maar eer duurder geworden is.

Kardinaal Mercier en de sport.

„Het overlijden van Kardinaal Mercier," aldus lezen wij in de *„N. R. Ct."* „heeft geheel België in rouw gedompeld. In een vorig nummer van dit blad hebben wij alreeds gezegd wat de overledene was en welke roemvolle plaats in de Kerk en in zijn land hij bekleedde. Ook wat hij voor de sport deed, past het in herinnering te brengen. Kardinaal Mercier hield veel van de sport en dan speciaal van voetbal. Herhaaldelijk woonde hij groote wedstrijden bij en hij was het die voor de middelbare scholen en voor de volks patronaten jaarlijksche voetbaltornooien in het leven riep, gedurende welke bekers, door hem geschonken, werden verspeeld. Het begon eerst met den kardinaalsbeker voor de middelbare scholen in 1908 en menig speler van groote faam heeft in die wedstrijden zijn eerste stappen in de voetbalsport gedaan.

Dat kardinaal Mercier ook voor den *Belgischen Voetbalbond* veel voelde getuigt het feit, dat hij toeliet dat zijn privaat-secretaris, de eerw. heer Francis Dessain, oud-international (hij speelde in 1903 of 1904 tegen Nederland) in het bondsbestuur zitting had en vice-voorzitter van de B. V. B. was.

De ook in Nederland bekende scheidsrechter R. L. van Praag stapte een jaar geleden te Brussel in den trein, komende van een wedstrijd, dien hij geleid had. De wagen was overbevolkt en onze scheidsrechter bleef rechtstaan. Daar werd hij opgemerkt door E. H. F. Dessain, die met kardinaal Mercier in een gereserveerden coupé zat. E. H. F. Dessain sprak even met den kardinaal en toen kwam hij Van Praag uitnoodigen in den gereserveerden coupé te komen plaats nemen. **De kardinaal was zeer vriendelijk, sprak over den wedstrijd van den dag als een uitstekend supporter. Hij maakte logische opmerkingen over onze competitie-indeeling en liet duidelijk blijken hoezeer hij ingenomen** was met onze sport en met lichamelijke opvoeding onzer jeugd.

Bij de opening der VIIe Olympiade te Antwerpen hield kardinaal Mercier in de hoofdkerk een rede, waarin hij de meest verheven gedachten ontwikkelde. Hij zegde er namelijk in, dat een sportman drie groote wetten had na te leven: 1o. de moreele tucht en de eerbied voor de overheid; 2e de eerlijkheid; 3o. de wet der matigheid. Ten slotte eindigde hij met deze woorden: „Wanneer gij loopt, wanneer gij strijdt, wanneer gij bokst, dan streeft gij naar een gloriekroon die spoedig zal verdorren; dat is best en wij keuren het goed; maar, doet beter, streeft naar hooger, overwint het menschelijke beest en doet de deugd zegevieren: aldus zult gij een gloriekroon verwerven, onsterfelijk."

Om al wat kardinaal Mercier voor de sport heeft gedaan, buigt ook heel het sportieve België voor zijn graf.

Berichten uit de Kolonie.

Alle nieuwe abonné's voor het kwartaal APRIL—JUNI, ontvangen de nummers van MAART gratis.

Hoog Bezoek.

Aan boord van de toeristenboot *Ohio*, die ll. Maandag middag onze haven binnenkwam, bevond zich ook Zijn Eminentie Kardinaal O'CONNELL, aartsbisschop van Boston, vergezeld van verscheidene priesters. Deze zijn ook aan wal geweest, maar Kardinaal O'CONNELL bleef aan boord.

Dat is de tweede maal, dat ons eiland een bezoek ontving van een Kardinaal. De eerste maal in December 1923 vertoefde hier op zijn doorreis naar Spanje, komende van Chili en Peru, Z. Em. Kardinaal BEULLOCH Y VIVO, Aartsbisschop van Burgos.

Goeie reis.

Met het SS. *Stuyvesant* vertrekken a.s. Donderdagavond met verlof naar Holland de Eerw. fraters BEATUS en ROMUALDUS. Frater BEATUS vertoefde bijna 19 jaar zonder onderbreking in de Missie en was gedurende dien tijd werkzaam aan de scholen van het St. Thomas College, op Aruba en Scherpenheuvel. Frater ROMUALDUS was gedurende 16 jaar als hoofd van de Drukkerij van het Apostolisch Vicariaat werkzaam.

In December a.s. hopen beiden weer frisch en gezond terug te keeren om het werk te hervatten.

Koloniale Raad.

In de zitting van den 8n. dezer werd z. h. s. aangenomen het ontwerp tot aanvulling en wijziging van de verordening regelende het onderwijs in de kolonie Curaçao.

Daarna werd aan de goedkeuring der leden onderworpen de volgende ontwerpbrief-antwoord aan den Gouverneur:

„Naar aanleiding van Uwer Excellentie's depeche van den 23n. Dec. 1925 no 2640 heeft de Koloniale Raad de eer Uwe Excellentie mede te deelen, dat de Raad niet in overweging kan geven tot opheffing van de betrekking van godsdienstleeraar van de Protestantsche Gemeente op Bonaire over te gaan, bijaldien daarmede bedoeld is het verwijderen van de Curaçaosche begrooting van de bezoldiging van den leeraar van die Gemeente.

Indien tengevolge van het afnemen van het aantal Protestanten op Bonaire de noodzakelijkheid of behoefte van het geregeld op dat eiland wonen van een godsdienstleeraar van die Gemeente niet meer wordt gevoeld, beslaat er naar het oordeel van den Raad, geen bezwaar dat de tegenwoordige titularis den dienst verlaat en bedoelde betrekking vacant blijft, mits geregeld op de Curaçaosche begrooting het voor die betrekking uitgetrokken bedrag voorkomt, waaruit te allen tijde de bezoldiging van een godsdienstleeraar op Bonaire kan plaats hebben, ingeval door toenemen van het aantal Protestanten aldaar of anderzins de wensch naar een voorganger mocht ontstaan en waaruit zouden kunnen gekweten worden de reis- en verblijfkosten bij een dienstreis naar Bonaire, wanneer op een ander eiland gevestigden predikant of godsdienstleeraar, die op verzoek van de Protestantsche Gemeente op Bonaire bereid mocht gevonden worden zich op vastgestelde tijdstippen of bij gelegenheden naar gezegd eiland te begeven."

Nadat de leden zich daarmede konden vereenigen, sloot de Voorzitter de vergadering.

Berichten uit den Haag

Ontvangen *per kortegolfzender*
Van Maandag avond.

Het extra parlementair Kabinet de Geer bestaat uit 2 Christelijk Historischen: DE GEER en SLOTENMAKER DE BRUINE. 2 Vrijzinnigen: VAN ROYEN en KONINGSBERGEN. 2 Antirevolutionairen: DENNER en VAN DER VEGTE. 2 Partijloozen: VAN KARNEBEEK en KAN. 1 Roomsch Katholiek: WASZINK.

„De Telegraaf" schrijft: BATAVIA 5 Maart. — **In verband met het feit dat** een der eerste drie punten, waarover het nieuwe Kabinet moet decideeren, zal zijn de keuze van een nieuwen Landvoogd, verneemt Aneta dat vaststaat dat MR. FOCK onder geen conditie bereid is eventueel nog als Gouverneur-Generaal aan te blijven na 7 September.

Mordeky C. Henriquez. ✠

Woensdagavond overleed alhier op hoogen leeftijd de Heer MORDEKY C. HENRIQUEZ, die tijdens zijn leven tal van eervolle betrekkingen vervulde.

Langen tijd was de overledene lid van de Schoolcommissie, maakte tot het einde van 1905 deel uit van den Kolonialen Raad en is van 1912 tot 1919 lid van den Raad van Bestuur geweest.

Aan de geachte familie betuigen wij onze oprechte deelneming.

Een oud-bekende.

Bij Kon. besluit is benoemd tot griffier bij het kantongerecht te Den Bosch, Mr. B. J. M. H. RULAND, oud-recieterlijk ambtenaar van Curaçao en oud-ambtenaar van het O. M. bij de kantongerechten ter standplaats Maastricht. Hem is opgedragen de waarneming der werkzaamheden van griffier van den Raad van Beroep te Den Bosch.

Werkvolk voor de Isla.

Dinsdag middag kwamen met een betrekkelijk kleine bark ± 130 jongens en jonge mannen hier van Coro aan, om hier als peonen of losse werklieden op de *Isla* arbeid te vinden. Spoedig na aankomst werden zij met een lichter en een sleepboot naar de terreinen van de *C. P. I. M.* in het Schottegat overgebracht.

Naar wij hoorden, worden er nog meer Corianen voor de Isla verwacht.

Van Cuba.

Deze week Dinsdag middag werden hier door de *Ligia* van Aruba aangebracht de Curaçaosche en Bonairaansche werklui van Cuba, die de vorige week per bark *Georgetown* aldaar van Cuba aankwamen. Ze zullen hier volop werk vinden.

Brand op de Isla.

Zondag avond van 10 tot 11 uur heeft er op de terreinen van de Isla weer een vrij hevige petroleum- of gasolinebrand gewoed. Op sommige plaatsen in de stad en daarbuiten viel de brand goed waar te nemen. De vlammen stegen hoog op en een dikke rook trok in Zuid-Westelijke richting over het eiland. Met de foamite-bluschinrichting werd het vuur gedoofd. Voor zoover wij weten, kwamen geen persoonlijke ongelukken voor.

Toeristenbooten.

Maandag 8 Maart eerst na den middag ten 1 uur kwam, voor de tweede maal dit jaar de toeristenboot **Ohio** van de *Royal Mail Steam Packet Company* onze haven binnen. 'Zooals wij bij het eerste bezoek de vorige maand reeds opmerkten, is de *Ohio* de grootste boot, die tot nu toe onze haven bezocht.

De boot nam ligplaats aan de *Kleine Werf*. Wij geven hier nog eens de afmetingen van deze boot.

Lengte: 615 voet, breedte 72 voet, diepgang 26½ voet. Inhoud 18.940 Br. R. T. en 10.234 Netto R. T. Waterverplaatsing 27.180 Ton.

Aantal toeristen aan boord 392.

Tegen 6 uur 'savonds verliet deze boot weer onze haven en zette koers naar La Guayra.

— Donderdag 11 Maart kwam weer het SS. **Reliance** voor de haven en zette weer koers naar de Caracasbaai. De *Reliance*, behoort tot de *United American Lines (Harriman)*. De *Reliance* is 620 voet lang, breed , heeft 36.000 Ton waterverplaatsing en 19.581 Br. R. T. en 9.961 netto R. T. inhoud. Het schip had aan boord 413 Toeristen

— Hedenmorgen 13 Maart kwam het SS. **California** (2e bezoek) onze haven binnen.

De *California* behoort tot de *Cunard Anchor Lines*. Deze boot is 578 voet lang, 70 voet breed en heeft 16.791 Br. R. T. en 10.135 Netto R. T. inhoud.

Het had aan boord toeristen.

— A.s. Dinsdag komt dan nog het SS. **Megantic** van de *White Star line* en Woensdag de **Montroyal** van de *Canadian Pacific* en daarmee is het seizoen van de toeristenbooten weer afgesloten.

Wij mogen tevreden zijn. In het geheel zijn er dit jaar twee maal 7 toeristenbooten hier geweest.

De Droogte.

Donderdag morgen 6 uur hebben we een flinke regenbui gehad, doch het duurde helaas maar goed 5 minuten. Had het in dat tempo een paar uur lang aangehouden, dan was het schitterend geweest.

Och, was nu de beloofde waterleiding maar klaar, wat zouden we sterk staan en alle droogte trotseeren.

Wat al verzuchtingen en jeremiàdes zullen we dit jaar nog over de droogte te hooren krijgen. Wat zal vooral de werkende klasse, doch ook de meergegoeden dit jaar van gebrek aan water te lijden hebben. Want we zijn pas in het begin van de droogteperiode en het duurt nog lang voor het **November is, het begin van den eigenlijken regentijd, als 't dan ten minste gelieft te regenen.**

De organisatie van den aanvoer van putwater is zeer slecht geregeld. Organisatie bestaat er heelemaal niet, iets wat toch vooral dit jaar wel bijzonder noodig. Nu is men geheel en al overgeleverd aan de willekeur van watertrucks en ezelkarren, die het water brengen, waar zij het goed vinden, dus daar waar zij het eerst kwijt raken en niet daar waar het 't meest noodig is. De meer afgelegen straten en wijken, vooral de hooggelegen punten der stad krijgen bijna geen beurt.

Wie brengt hier eens een beetje orde en organisatie in dien warboel, die tot nadeel strekt onzer bevolking.

Droogte heerscht alom ook bij onze naburen, overal in de tropen, zelfs bij onze tegenvoeters.

In Oost-Indië heerscht er droogte. Op Java dreigt de suikeroogst met een zeer geringe opbrengst ten gevolge van het gebrek aan regen.

In Venezuela klaagt men al even hard als bij ons. Doch daar dreigt de oogst te mislukken. Aan maisoogst, zelfs aan maisplanten denkt hier de buitenbevolking nauwelijks meer, ontmoedigd en blasé door de tallooze mislukkingen, een tikje overmoedig ook, nu zij meent dien steun van een goeden maisoogst wel te kunnen ontberen bij de tegenwoordige ruimere verdiensten en economischen welstand.

In de haven van Barranquilla liggen de koopwaren, door de stoombooten aangebracht huizenhoog langs de kade opgestapeld, daar de rivierbooten overal tot werkeloosheid gedoemd zijn, omdat ze de goederen niet naar het binnenland kunnen vervoeren, nu de groote *Magdalena*-rivier tengevolge van de felle droogte onmogelijk bevaarbaar is.

Alleen de *Condor* en de *Scadta* maken met hun vliegmachines goede zaken, die het geheele passagiers- en goederentransport over de uitgedroogde rivier naar het binnenland van Colombia voor hun rekening hebben genomen.

En Suriname, met een jaarlijksche regenval van meer dan 2000 m.M, ligt al even droog. Daar moet de spoortrein dagelijks het drinkwater ver uit het binnenland van den bovenloop der rivieren naar de stad Paramaribo aanvoeren.

Overal in de tropen *waternood*; alleen in Europa overal in alle landen overstroomingen en *watersnood*.

Er hapert tegenwoordig wat aan het atmospherisch mechanisme.

Gedurende de maand Februari gaf de regenmeter van het St. Thomas College een regenval aan van 6. m.m.

Officieele berichten.

(van de vorige week)

De heer E. S. C. de Veer is belast met de waarneming van de betrekking van notaris op Curaçao.

Aan den havenmeester en loods in de Paardenbaai op Aruba, J. H. Harms is, uit hoofd van lichaamsgebreken, eervol uitslag 's Lands dienst verleend.

Aan Mej. C. H. W. van Eps, onderwijzeres 4de klasse aan de Emma-school alhier is, wegens ziekte, drie weken binnenlandsch verlof verleend.

(van deze week.)

Mej. L. G. Renaud is benoemd bij het Openbaar Onderwijs in Curaçao en werkzaam gesteld aan de Wilhelminaschool alhier als Hoofdonderwijzeres der aan die school verbonden voorbereidende klassen.

Aan Mej. W. J. H. Brantjes is, op haar verzoek, onder dankbetuiging voor de bewezen diensten, eervol ontslag verleend als lid van de Bioscoopcommissie, alhier en de heer Mr. A. W. J. Desertine is benoemd tot lid van bovengenoemde commissie.

Aan den agent van politie 2de klasse, F. E. Brion, is, op zijn verzoek, eervol ontslag uit 's lands dienst verleend.

Mej. C. N. van der Wall Dovale is eervol ontheven van hare verdere werkzaamstelling aan de Emmaschool alhier.

De tijdelijke gouvernements-geneeskundige in Curaçao, R. M. Robles, is definitief als zoodanig benoemd.

Julio Magarita is benoemd tot tijdelijk motorist van de loodsboot in St. Nicolaasbaai op Aruba.

De heer Jossy C. Henriquez is benoemd tot lid van den Raad van Toezicht op de Koloniale Postspaarbank alhier.

Vastgeloopen.

Dinsdag morgen is het SS. *Bennekom* van de *Pacific Lijn* van de K. W. I. M., komende van Colon bij het binnenloopen juist in den mond der haven met het achterschip vastgeraakt. Het schip lag dwars in den havenmond. Na een uur werkens is het schip gelukkig zonder averij losgekomen en 's avonds naar Holland vertrokken.

Onvoorzichtig.

Gisterenmiddag om 12 uur is de Italiaansche boot *Frisco* de haven binnengestoomd zonder loods en voordat de brug geopend was. Gelukkig kon het anker bij tijds vasthaken, waardoor groote ongelukken werden voorkomen.

Zeilvaart

gedurende de maand Jan. 1926

Binnengekomen van:		*Uitgezeild naar*	
Aruba	40	Aruba	41
Amay (Ven.)	1	Bonaire	43
Bonaire	37	Bov. Eilanden	1
Bov. Eil.	1	Guanta	1
Guanta	1	La Guayra	2
Gulfport	1	La Vela de Coro	8
La Guayra	2	London	1
La Vela de Coro	8	Maracaibo	2
London	1	Mayaguez	1
Maracaibo	4	Pto Cabello	27
Pto. Cabello	23	Rio Hacha	2
Pointe a Pitre	1	San Juan	1
Pto Rico	2		
Sto. Domingo	1		
Tucacas	3		
Van Zee	1		
Total	127	Total	130

STAAT van het aantal vaartuigen, die het eiland CURAÇAO in de maand Februari 1926 aandeden, met de vermelding van hun gezamenlijke inhoudmaat.

	ZEILSCHEPEN.			STOOMSCHEPEN.		
		INHOUD IN M³.			INHOUD IN M³.	
Maand	Aantal	Bruto	Netto	Aantal	Bruto	Netto
Februari 1926	127	24.196	21.677	211	2.098.402	1.212.032
Vorige maanden	136	28.587	25.850	223	1.904.193	1.101.064
Totaal	263	52.783	47.527	434	4.002.595	2.313.096

N. B. Niet opgenomen zijn de schepen, die binnenkomen van de kustvaart van de visscherij.

De Maandelijksche Schepenlijst.

Niettegenstaande Februari nog 2 of 3 dagen minder telt dan andere maanden, was het aantal stoombooten maar 2 booten minder dan in December ll. en maar 12 minder dan in Januari, toen het record gehaald werd.

Dat de bruto inhoudsmaat in Februari nog bijna 200 000 M³ hooger was dan in Januari en nog ruim 60 000 M³ hooger dan in December, zal wel mede een gevolg zijn van de groote toeristenbooten, die in Februari onze haven een bezoek hebben gebracht.

Ook de *zeilvaart* handhaafde zich tamelijk wel op het hooge peil, waarmee in Januari het nieuwe jaar was ingezet.

De West-Indische Gids.

Onder het opschrift: *De wet op de staatsinrichting* van *Suriname*", wijdt Mr. O. E. G. Graaf van Limburg Stirum een uitvoerige beschouwing aan het in 1923 in druk verschenen verslag der commissie, welke o. m. de opdracht had advies uit te brengen omtrent de wijzigingen, welke met inachtneming van de wederzijdsche belangen van moederland en koloniën, in de Regeeringsreglementen van Suriname en Curaçao zouden moeten worden aangebracht, zoowel in verband met de desbetreffende artikelen van de in 1922 gewijzigde Grondwet, als in verband met de instelling van plaatselijke besturen in bevolkingscentra, welke er zich toe leenen om ter voorziening in locale behoeften geheel of ten deele op eigen kracht te steunen. De schr. bepaalt zich niet tot het geven van een overzicht der voorstellen van genoemde commissie, doch brengt daarbij zijn eigen denkbeelden naar voren, voortspruitende uit de begeerte „om zoowel voor Nederland als voor Suriname iets goeds en heilzaams tot stand te brengen."

Mr. B. de Gaay Fortman, die bijzonder goed thuis is in oude bronnen over de geschiedenis van Curaçao, citeert vervolgens eenige bladzijden uit het in 1748 verschenen *„Het ontroerd Holland*" welke blz. op die kolonie betrekking hebben.

De rubriek boekbespreking bepaalt zich tot het in 1918 verschenen werk van W. C. Farabee: *The Central Arawaks*, waarvoor de h.h. C. H. de Goeje en Jhr. L. C. van Pannuys aandacht vragen. De bespreking van laatstgenoemde is inderdaad een interessante studie op zich zelf, die volle aandacht verdient.

In de als altijd goed verzorgde rubriek Bibliografie zien we den titel opgegeven van een artikel in *„De Prins*" van 12 Dec., *„Het wapen van Suriname en zijn historie*, naar mededeelingen van Mr. Dr. C. F. Schoch.

Kol. Wkbl.

De Rotor-schepen.

De *Haseatische Mij.*, die het door Dr. FLETTNER uitgevonden *rotor*-stelsel op schepen toepaste, deelt mede, dat zij de helft van haar kapitaal, groot 450.000 Mark, heeft verloren en de likwidatie overweegt.

De Mij. had twee schepen met rotoren uitgerust, maar heeft niet voldoende vracht voor haar schepen kunnen krijgen voor een loonende exploitatie.

Deze mislukking is dus alléén een gevolg van de malaise op de vrachtenmarkt en beslist dus niets ten nadeele van de *technische* waarde van de uitvinding van Dr. Flettner.

ALLERLEI.

Een vriendelijke invitatie.

In de *„Onder de streep*" rubriek van het *„Handelsblad*" beschrijft R. een van de „dingen die gebeuren."

— Dat was een verrassing! 's Morgens met de eerste post vinden meneer en Mevrouw Dupont te Parijs een briefje in de bus van den volgenden inhoud:

„Hierbij een paar plaatsen voor den *„Moulin Rouge*", om daar de nieuwe revue van Mistinguette te gaan zien. —Van — raadt eens van wie?"

Ze dachten en dachten, maar konden het niet raden. Wie van hun kennissen zou de attentie hebben, hun een paar plaatsen voor den *„Moulin Rouge*" te sturen? En geen gewone „vrijbiljetten", waarvoor je altijd toch nog zóóveel aan belasting voor de „stad" en voor de „armen" te betalen hadt, maar twee gewone, echte, aan de kas gekochte en besproken plaatsen. En wat voor plaatsen. *Fauteuils d'orchestre* tweede rij — kon het mooier? Wie in vredesnaam kon dat gedaan hebben?

Ze kwamen er niet achter — zagen geen hunner kennissen in staat tot zulk een aardige, belangelooze verrassing, en zóó maar ineens! niet eens ter gelegenheid van een verjaardag, een feestdag of iets anders!

— Enfin! zei mevrouw Dupont. We zullen dan toch maar gaan, hé? Misschien komen we er later wel achter!

— Natuurlijk gaan we!— zei meneer Dupont. Het zou toch werkelijk te onaardig zijn om geen gebruik te maken van zóón aardig, hartelijk. anoniem-aangeboden uitnoodiging. — En misschien komen we er in den schouwburg zelf wel achter, wie de zender was.

Toen het avond was, en ze gegeten hadden, kleedde ze zich beiden in uitgangstoilet, en beiden waren in feestelijke stemming — het doet altijd plezier te ontdekken, dat men belangelooze vrienden heeft, zelfs al weet men ook nog zelfs hun namen niet.

De revue was alleraardigst. *Mistinguette* allercharmantst.

Maar noch vóór het gordijn opging, noch in de pauze, noch na de voorstelling ontdekten ze ook maar één hunner kennissen in de zaal, of in den foyer.

— Wonderlijk! wonderlijk! zeiden beiden. En opnieuw lieten ze al hun kennissen de revue passeeren voor hun geestelijk oog: Lafène? de Daunous? de Aristal? Jean Finistère?

En telkens besloten ze: Neen, die toch niet! En ook die niet! en zeker die niet!...

Ze zouden het dan maar aan de toekomst overlaten, om licht te brengen over dat mysterie.

Het duurde niet zoo héél lang, voor dat licht kwam.

En dat licht verspreidden ze zelf.

Toen ze thuis kwamen.

En het knopje omdraaiden van het electrisch licht in de huiskamer.

Mevrouw gilde! Meneer Dupont vloekte! Mevrouw viel in zwijm. Meneer droeg haar naar den divan, dwars door de kamer heen, waar rechts en links verspreid hun mooiste tafelgoed, hun familie-portretten en kapotte serviezen lagen, waar leege buffet-laden stonden, en een paar half-leege flesschen wijn en port.

— Inbrekers! gilde mevrouw, toen ze weer bijkwam.

— Ja, en lees dit, zei meneer tusschen zijn tanden sissend. Hij reikte haar een briefje, dat op tafel lag. En mevrouw las:

„Nu wéét u 't, van wie de kaarten kwamen!"

Een Weddingschap.

Toen de Amerika-boot in volle zee was, ontdekte men in een der reddingssloepen een verscholen reiziger.

„Hoe kom jij daar in die boot?" vroeg de kapitein.

„Ach, mijnheer, 't gaat om een weddingschap. Ik moet in een *open* sloep den Oceaan oversteken."

Helium-houdende petroleumbronnen in Canada.

Naar uit Engelsche bronnen bericht wordt, is te Inglewood, gelegen op enkele mijlen van Toronto, de ontdekking gedaan, dat er *helium* voorkomt in de gassen, die ontwikkeld worden door de bronnen van een niet meer in exploitatie zijnd petroleumveld. De capaciteit voor *helium*winning is grooter dan ergens anders in het Britsche rijk en evenaart die van de *helium*houdende gasbronnen in Texas. De Canadeesche *helium*winning wordt overgelaten aan de Universiteit van Toronto. Men verwacht een helium-productie van 100.000 kub. Eng. vt. per jaar.

—Ook de gassen van de petroleum bronnen in Venezuela worden geregeld op het laboratorium onderzocht, om te zien of hun chemische samenstelling ook waardevolle verrassingen oplevert.

BUITENLAND.

Onze wereld is rijk aan sprekende tegenstellingen van felle bewogenheid. Tegenstellingen, die zich soms met zulk een scherpte kunnen openbaren, dat men onthutst raakt, niet weet vaak, wàt te zeggen.

De laatste jaren is men meermalen getuigen kunnen wezen van vinnigen strijd tegen het Vaticaan in verschillende landen. Het hoogtepunt werd daarbij gewoonlijk bereikt door het streven naar een kloek (!) besluit: den Vertegenwoordiger bij den gehaten H. Stoel terug te roepen....

In Nederland, waar ⅖ der bevolking katholiek is, werd dat feit door een klein groepje christ. historischen, door het fel anti-papistisch drijven in die partij opgezweept, klaar gespeeld. Onder dezulken is ook Frankrijk geweest.

Geweest. Want sedert eenigen tijd is er juist geen land, waar eene vertegenwoordiging bij het Vaticaan officieel vuriger en zakelijker verdedigd wordt dan in Frankrijk.

De twijfelachtige eer van dezen beteekenisvollen strijd laat Frankrijk aan ons Moederland, dat zich politiek en verstandelijk van een zijner smalste kanten laat bekijken.

In Frankrijk zetelt thans de Nuntius niet alleen, doch in Frankrijk heeft men het merkwaardige feit kunnen zien gebeuren, dat de Nuntius met groot ceremonieel naar het Elysée ging voor een eigenaardige plechtigheid.

„Le Nonce à l'Elysée...." dat is een gebeurtenis, waarvan niemand een jaar geleden had durven droomen, een jaar geleden, toen Herriot als minister-president zich ten taak stelde den gezant bij het Vaticaan terug te roepen....

En nu...?

Beschouwen wij eerst de persoonlijkheid van dezen Nuntius, die toch een bizondere figuur moet wezen, van nabij.

Vier jaar geleden kwam hij te Parijs aan als Mgr. Cerretti voor de massa, doch als een opmerkelijke gestalte voor de ingewijden. Een man, die de kwaliteiten bezat voor een wereldfiguur.

Alvorens een tiental jaren geleden in de nuntiatuur op te treden, had hij vier jaren gewichtige posten bekleed in de Pauselijke Staatssecretarie. Als secretaris, daarna als auditeur der Pauselijke legaties in Mexico ontwikkelde hij een tact en bekwaamheid, die hem voerde tot de waardigheid van Apostolisch zaakgelastigde van Nieuw Zeeland.

Toen eenigen tijd daarop de diplomatieke betrekkingen van Parijs en den H. Stoel moesten worden hervat, werd hem de delicate taak toevertrouwend er de leiding op zich te nemen.

En vier jaar lang bleef hij daarin werkzaam op een wijze, die slechts bij benadering kan worden bevroed als men de apotheose van 21 December 1925 — waarover straks — even gadeslaat.

Een kleine greep in de voornaamste kwesties, welke Mgr. Cerretti regelde onder moeilijke omstandigheden, — voettangels bleven hem door achterdochtige tegenstanders niet gespaard! — kan dit eenigszins duidelijk maken.

Men denke slechts aan de langdurige onderhandeling tusschen Mgr. Cerretti en den heer Jonnart ter regeling van de uiterst teere en moeilijke kwestie van de verhouding der Kerk in Frankrijk, uiteengevallen door de brute opheffing van het Concordaat, gevolgd door de plompe doorvoering der scheidingswetten.

Men denke aan het netelige vraagstuk der bemoeienis van de overheid met de bezetting der bisschopszetels: „droit de regard," dat door Mgr. Ceretti teruggebracht is tot het recht voor de overheid om van bisschopsbenoemingen, die zeker gewichtige zaken mogen heeten, niet eerst door de bladen te worden ingelicht.

Men denke aan de vele kwesties van het Rijngebied, het Saarbekken, het nabije Oosten en Marokko, in welke alle de nuntiatuur gemengd werd en het Vaticaan iets had mede te zeggen, terwijl er eminente Fransche belangen op het spel stonden.

Als men dan weet, dat de verhouding tusschen de nuntiatuur en de Regeering aan hartelijkheid won, kan er omtrent het resultaat der bespreking weinig twijfel zijn.

Men herinnere zich slechts den Briand van jaren terug, den verwoeden anti-clericaal à outrance, den Briand, den gloedvollen, zeldzaam welsprekenden redenaar, die door zijn nimmer falend woord uren achtereen het Luxembourg in spanning hield met zijn pleidooi voor het behoud van het Gezantschap.

Maar de tijnen zijn ook veranderd. Niet voor Briand alleen.

Voor allen. Ook voor Herriot, die den kampioen van een jaar geleden, die thans als Kamervoorzitter zijn goede redenen aangaf, waarom hij niet gaarne ten tweede male zijn symboliek gebaar zou herhalen, zooals in den tijd, dat hij het kartel moest ontzien. En achteraf wenscht hij zich geluk met den goeden afloop van het avontuur.

Ook voor Doumergue, den Calvanistischen Gaston Doumergue, die in 1921 als Senator een der tegenstanders was van Briand, die — toen reeds op den terugweg — de herstelling van het gezantschap verdedigde.

Ja, ook Doumergue, die thans op de eenzame hoogte van het Elysée een vrij uitzicht over de dingen kreeg en hen ook ziet, met onbenevelde oogen.

In dit verklarend licht beschouwd was de 21e December een historische dag in de geschiedenis van het Elysée.

Ter erkenning zijner groote verdiensten werd Mgr. Ceretti door Z. H. den Paus tot het kardinalaat verheven.

Volgens het bestaande gebruik moest het Staatshoofd van Frankrijk den nieuwbenoemde plechtig den rooden baret opzetten, uit Rome daarvoor toegezonden.

De kwestie leek netelig, want Doumergue als Protestant kon bezwaarlijk optreden als intermediair van het Hoofd der R. K. Kerk voor deze kerkelijke ceremonie. Daarenboven zou Doumergue ongaarne uitgesloten worden van dit hooge voorrecht, dat hem in zijne waardigheid als overgeleverd privilegie toekwam vanuit den tijd der oude koningen.

Met wijziging van het protocol werd toen vastgesteld, dat de overbrenger van den baret dezen aan den President zou overhandigen, waarna deze hem, ter voltrekking van de plechtige opzetting zou aanbieden aan Kardinaal Dubois, Aartsbisschop van Parijs.

Aldus werd het kerkelijk voorschrift geëerbiedigd en het Elysée behoed voor een pijnlijke uitsluiting.

Op 21 December ll. had deze plechtigheid plaats in den helverlichten salon van het paleis, waar met den President ook Briand, de premier, aanwezig was met den Secretarisgeneraal van Buitenl. Zaken benevens het militair en civiel huis van den president en verdere autoriteiten.

In statie-autos van het Elysée arriveerden Kardinaal Dubois en Mgr. Ceretti met klein gevolg, begeleid door den opperceremoniemeester van den President der Republiek, Becq de Fonquiéres.

Bij aankomst van den stoel presenteerden de opgestelde troepen de geweren, de muziek speelde de *Marseillaise*, terwijl een groote massa den regen trotseerend, het schouwspel genoot.

Na de opsteling in den salon deed Mgr. Valerio Valeri, Secretaris der nuntiatuur, voorlezing van de breve der verheffing van Mgr. Ceretti tot het Romeinsche purper.

Vervolgens wenschte de president **der republiek, de heer Doumergue, den kardinaal geluk. Hij sprak in** eenvoudige en welgekozen woorden van den arbeid door den nuntius gedurende vier jaren verricht, en van den gunstigen invloed, door hem uitgeoefend op het tot stand komen van het statuut der Kerk in Frankrijk door instelling van de diocesane vereenigingen. Hij herinnerde aan zijn loopbaan van groot diplomaat en zijn actie in Rijnland, het Saarbekken en Marokko.

Zeer bewogen dankte kardinaal Ceretti in korte woorden den president der Republiek.

Dan trad Don Enro di Napoli Rampolla, Prins van Monte Leonce, naar voren, overhandigde aan den heer Doumergue de kardinaalsbaret, door hem uit Rome medegebracht.

Het hoofd van den Franschen staat droeg deze aanstonds aan kardinaal Dubois over, hem verzoekende deze op het hoofd van den nieuw benoemden Prins der Kerk te plaatsen.

Een fluweelen kussen, rijk geborduurd, hetzelfde, naar men zegt, waarop eertijds de koningen van Frankrijk neerknielden bij de kroning in het koor van de kathedraal van Reims, werd geplaatst voor aartsbrsschop van Parijs, — Mgr. Ceretti knielde erop neder, boog het hoofd, om kort daarop, bekleed met de roode baret, zich wederom te verheffen. De ceremoniemeester, Becq de Fonquiéres, hing den rooden mantel om de ouders van den nieuwen kardinaal. De plechtigheid was daarmede geëindigd. Maar kort daarop werd kardinaal Ceretti door den president der republiek in publieke audiëntie ontvangen.

Waarna een groot dejeuner plaatst vond, aangeboden door het hoofd van den staat aan den nieuwen hoogwaardigheidsbekleeder, meerdere prelaten en gezanten en talrijke politieke persoonlijkheden, die bij de plechtigheid waren tegenwoordig geweest.

Het vertrek van het Elysée naar de Nuntiatuur geschiedde met hetzelfde ceremonieel als de aankomst ten paleize; het 5e regiment infanterie bracht de eerbewijzen, de muziek speelde de nationale hymne en nog altijd stond een geduldige menigte samengepakt, om den nieuwen kardinaal, die als pro-nuntius nog enkele maanden te Parijs zal vertoeven eerbiedig te begroeten.

Dat is in Frankrijk geweest de apotheose van den strijd om den gezant bij het Vaticaan terug te roepen, op het einde van het vorig jaar geopend door een communist, die vereenzaamd bleef staan met zijn voorstel daartoe....

En in Holland.....